

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/162/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116202170
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116202170.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu, v spore žalobcu: W. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. 5, XXX XX N., právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpeného Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie 1 281,86 Eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 9C/33/2016-25 zo dňa 11.04.2016, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a početných rozhodnutí súdov SR a ČR.

3. V dôvodoch rozsudku uviedol, dňa 25.01.2005 bola medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom uzavretá úverová zmluva. V bode 5. tejto úverovej zmluvy bolo uvedené, že: „Klient a spoločnosť HCS, a.s., obojstranným podpísaním tejto zmluvy zároveň uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s vydaním platobnej úverovej karty ...“, pričom citované ustanovenie úverovej zmluvy bolo rozsudkom OS Prešov sp. zn. 12C/222/2014 vyhodnotené ako neplatné. V predmetnom konaní sa žalobca domáhal na žalovanom zaplata sumy 1281,86 € ako primeraného finančného zadostučinenia, na tom skutkovom základe, že rozsudkom Okresného súdu Prešov, č. k. 12C/222/2014 - 68 zo dňa 24.06.2015 bolo konštatované, že v Zmluve o úvere uzavretej medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom dňa 25.01.2005 sa dlžníkovi vnútil aj iný úkon, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jeho záujmu a ktorý sa týkal úplne iného právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť v budúcnosti, ktorým je Zmluva o revolvingovom úvere, plnenie z ktorej si žalovaný uplatnil v konaní sp. zn. 12C/222/2014 a bol neúspešný, keďže súd prvej inštancie tento iný právny vzťah vyhodnotil ako neplatný právny úkon. Súd prvej inštancie konštatoval, že zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z. nadobudol účinnosť 01.07.2007, pričom neobsahuje prechodné ustanovenia vo vzťahu k zákonu č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa okrem § 29, („Konania začaté do 30. júna 2007 sa dokončia podľa doterajších predpisov“). Súd prvej inštancie ustálil, že vo vzťahu k prejednávanej veci je neprípustné postihovať žalovaného sankciou, ktorá v čase jeho konania v právnom poriadku zavedená nebola, a ktorou jeho konanie postihnuté byť nemohlo, a teda konanie, ktoré pri jeho vzniku 25.01.2005 nemohlo byť sankcionované primeraným finančným zadostučinením, nemožno sankcionovať zákonom prijatým po viac ako 2 rokoch od urobenia sporného právneho úkonu. V prípade vyhovenia návrhu žalobcu zo strany súdu prvej inštancie by došlo k zjavnému rozporu s princípmi právneho štátu, nakoľko by sa podľa súdu prvej

inštancie jednalo o pravú retroaktivitu. Výrok o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil podľa § 142 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016 (ďalej len „O.s.p.“) tak, že v konaní neúspešný žalobca právo na ich náhradu nemá a úspešný žalovaný náhradu nepožadoval.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo napadnutý rozsudok zmenil, žalobe vyhovel a priznal mu náhradu trov celého konania. Odvolateľ poukazoval na to, že závery súdu prvej inštancie nemajú oporu v § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 z. z. Je právne irelevantné, či bola spotrebiteľská zmluva uzatvorená pred účinnosťou citovaného zákona, nakoľko nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý priamo od momentu uzavretia zmluvy, ale od úspešného uplatnenia ochrany spotrebiteľského práva na súde. Zároveň poukázal na skutočnosť, že práve žalovaný inicioval súdny spor, v rámci ktorého sa domáhal voči žalobcovi plnenia, ktoré bolo v rozpore so spotrebiteľským právom, pričom uvedeného sa domáhal už počas účinnosti predmetného zákona. Žalobca tiež namieta, že citovaný zákon nesankcionuje konanie žalovaného pred prijatím daného zákona, ale jeho konanie na súde od 29.01.2014, keď proti jeho osobe podal žalobu, ktorou sa domáhal plnenia v rozpore so spotrebiteľským právom.

5. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

6. Odvolací súd najskôr musí konštatovať, že pokiaľ súd prvej inštancie (okresný súd) správne rozhodoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (zák. č. 99/1963 Z. z. v znení zmien a doplnkov účinného do 30. 06. 2016), tak odvolací súd musel postupovať a vec posudzovať už podľa nového civilného procesného kódexu, a to zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť dňom 01. 07. 2016, pričom aplikoval ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, s tým, že účinky procesných úkonov súdu prvej inštancie (okresného súdu) ostali zachované (§ 470 ods. 2 CSP).

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 OSP a 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

8. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Odvolací súd osobitne zdôrazňuje, že je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

9. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

10. A tak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle už citovanej judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

11. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva, alebo povinnosti stanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

12. Žalobca pritom vo svojom odvolaní správne poukazuje na to, že je to práve žalovaný, ktorý inicioval súdny spor, v rámci ktorého sa domáhal voči žalobcovi plnenia, ktoré bolo v rozpore so spotrebiteľským právom, pričom uvedeného sa domáhal už po účinnosti predmetného zákona, konkrétne dňa 29.01.2014, sp. zn. 12C/222/2014.

13. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení síce správne poukázal na skutočnosť, že žalovaný, ktorý sa v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12C/222/2014, domáhal voči žalobcovi plnenia, ktoré bolo v rozpore so spotrebiteľským právom, bol neúspešný, nakoľko súd prvej inštancie vyššie citované ustanovenie bodu 5 predmetnej úverovej zmluvy vyhodnotil ako neplatné, no z uvedeného už nevyvodil aj právne správne závery, korešpondujúce so zákona č. 250/2007 Z. z.

14. Pre úplnosť, odvolací súd dopĺňa, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku pritom nie je relevantné, či k vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie teda úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z. z.

15. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné a viacnásobné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na všeobecnom súde, sa priznanie finančného zadosťučinenia javí ako plne dôvodné. Súd prvej inštancie zvaží, či požadovaná výška priznaného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu, a súčasne by zodpovedala svojmu účelu, ktorým je poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi a odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

16. Úlohou prvoinštančného súdu ďalej bude opätovne vec prejednať a rozhodnúť v kontexte uvedeného s tým, že je povinný zohľadniť skutočnosti, na ktoré už vyššie poukázal odvolací súd.

17. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v súlade s ust. § 389 ods. 1 CSP a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Súd prvej inštancie rozhodne v novom rozhodnutí i o trovách tohto odvolacieho konania podľa § 396 ods.3 CSP.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.